

NADAČNÍ FOND **JOSEFA LUXE**

**výroční zpráva
2005**

1. Účel nadačního fondu.....	3
2. Přehled činností.....	5
3. Přehled o nadačních darech.....	15
4. Přehled o poskytnutých příspěvcích.....	17
5. Účetní závěrka – výsledky.....	18
6. Výňatek ze zprávy revizora	19
7. Záměry Nadačního fondu Josefa Luxe pro rok 2006	19

Úvodní slovo předsedkyně správní rady

Vážení přátelé,

jedno staré rčení říká, že „časy se mění a my se měníme v nich“. V době tak závratně zrychlující své životní tempo to platí několikanásobně. Máme při tomto šíleném běhu vůbec šanci se občas zastavit a zamyslet se nad tím, jaký směr má náš rychle se proměňující život a co můžeme učinit pro jeho případnou korekturu? Pokud to nedokážeme, hrozí nebezpečí, že se budeme stále více propadat do role pasivních a závislých konzumentů.

Víme, že je poměrně snadné rezignovat na znepokojující výzvy doby a užívat si relativního blahobytu, když nám v podstatě nic nechybí. Ale naštěstí ne všichni takovému pokušení podléhají a tuší, že člověk může a musí utvářet svůj život aktivně ve vztahu s druhými lidmi na základě hodnot odlišných od pouhé komerce a konzumu. Věříme, že právě oni jsou pro dnešní dobu potřebnou „solí země“ a na jejich stranu se staví i náš nadační fond. Chce svou troškou přispívat k růstu tohoto trendu, především mezi mladými, a pomáhat jim v jejich hodnotové orientaci.

Těší nás, že snad i díky naší několikaleté soustavné snaze roste povědomí o důležitosti etické výchovy na školách při formování mladého člověka. Nyní bychom své úsilí rádi více zaměřili také na oblast výchovy mediální.

I letos chceme touto formou poděkovat všem našim příznivcům a sponzorům, bez nichž by naše úsilí nemohlo být korunováno úspěchem. Doufáme ve vaši pokračující přízeň. Jedině všichni spolu budeme mít dost sil, abychom jedním dechem sfoukli všech pět svíček na letošním narozeninovém dortu Nadačního fondu Josefa Luxe.

N. Guerna

Základní údaje o fondu

Název:	Nadační fond Josefa Luxe
Zřizovatelé:	Věra Luxová (manželka Josefa Luxe) Josef Lux (syn Josefa Luxe)
Sídlo fondu:	Dvořisko 37, Choceň 565 01
IČO:	25 95 11 65
DIČ:	274-259 511 65
Bankovní spojení:	číslo účtu u KB: 86 - 0651200217/0100
Kontakt v Praze:	RNDr. Irena Sargánková, CSc. tel.: 222 518 569 (v pracovní dny od 10 do 12 hod.) e-mail: sargankova@fondlux.cz
Internet:	http://www.fondlux.cz/
E-mail:	info@fondlux.cz
Vznik:	18. 4. 2001
Čestný výbor:	Václav Havel Miloslav Vlk Chiara Lubichová Dagmar Burešová Zuzana Roithová Jiří Grygar Jan Kalvoda Vladimír Mlynář
Správní rada:	
Předsedkyně:	Věra Luxová
Místopředseda:	Jan Šimáček
Členové:	Josef Lux ml. Eva Rolečková Irena Sargánková Miloslav Kótek Jiří Kratochvíl
Revizor:	Václav Klička

1. Účel nadačního fondu

1.1. Účel nadačního fondu

1. Podpora iniciativ a aktivit přispívajících k vytváření, rozvoji a ochraně duchovních, etických a kulturních hodnot. Přednostně budou podporovány aktivity usilující o:

- vytváření přátelských vztahů a vztahů spolupráce mezi skupinami i mezi jednotlivci, které umožňují odstraňování bariér bránících snahám o dosažení společného dobra
- důstojné postavení společenských menšin a respektování jejich osobitosti ze strany většiny
- rozvíjení občanské odpovědnosti za veřejné věci a posilování občanské společnosti
- rozvoj dovedností a znalostí napomáhajících orientaci v oblasti informací a jejich hodnocení
- odpovědnost při šíření informací
- etickou výchovu

2. Osvěta a poskytování podpory aktivitám duchovní, psychologické a jiné pomoci nemocným leukémií a jejich blízkým.

1.2. Jak chápeme cíle fondu

Uzavřenost do sebe a partikularismus zájmů jsou smutným dědictvím minulosti. Chceme podporovat iniciativy pomáhající skupinám i jednotlivcům otevírat se, vycházet z úzkého okruhu svého světa a probouzet v sobě konstruktivní zájem o veřejné věci.

Již existují snahy různých skupin, kterým jde upřímně o dobro společnosti, ale často působí izolovaně, čímž se účinnost jejich práce snižuje. Chceme napomáhat propojování různých iniciativ, které mají podobné zaměření, aby synergickým působením docházelo ke zvyšování účinnosti jejich práce.

Budeme podporovat úsilí o prosazování pozitivních hodnot v politice, které jdou napříč politickým spektrem a přispívají ke kultivaci naší politické scény.

Xenofobie je rovněž jedním z trpkých dědictví naší minulé uzavřenosti. Menšiny byly odjakživa vhodným objektem, který se hrával roli obětího beránka odvádějícího pozornost od skutečných problémů společnosti. Jde nám o posilování vědomí základní rovnosti všech lidí bez ohledu na jejich rasovou a náboženskou či jinou příslušnost.

Stále větší výzvou se stává multikulturní charakter současného světa. Budeme proto podporovat programy rozvíjející dialog mezi různými náboženstvími a kulturami a jejich poznávání v různých prostředích.

Naše demokracie je stále velmi křehká i z důvodu malé osobní iniciativy občanů a chybějícího pocitu zodpovědnosti za věci kolem nás. Silné a odborně fundované instituce občanské společnosti mohou být pomoci při řešení tohoto problému. Mohou se zároveň stát partnerem státních orgánů při řešení řady specifických otázek, týkajících se např. určitých skupin obyvatelstva.

Chceme napomáhat tomu, aby docházelo k růstu spolupráce mezi státem a občanskou společností a vytrácel se pocit konkurence, který je k oboustranné škodě.

Občanské instituce jsou důležité i proto, že rozvíjením principu subsidiarity mohou nejen posilovat sebevědomí občanů ve vztahu ke státu, ale i šetřit prostředky státního rozpočtu.

Chceme napomáhat růstu spolupráce mezi státem a církvemi jakožto významnými nositeli kulturní identity našeho národa.

Současný rozvoj informatiky přináší informační zahlcení. Dnes je zcela evidentní, že bez průpravy, jak informace vyhodnotit, a bez schopnosti je rozlišit, se vystavujeme dezorientaci, případně i manipulaci. Studium práce s informacemi se stane jednou z největších vzdělávacích priorit budoucnosti. U nás je tato oblast dosud neoraným polem, a proto budeme podporovat iniciativy zlepšující tuto situaci.

Informační rozvoj přináší i problémy etické. V době globalizace může nesprávná informace vědomě či nevědomě vyslaná do informační sítě způsobit velké škody materiálního i duchovního charakteru. Proto se zaměříme na programy výchovy k odpovědnosti při šíření informací.

Považujeme za důležité, aby etická výchova na školách směřovala k zakotvení mladého člověka v transcendentálních hodnotách. Nechceme se smířit s relativizací morálky, v níž spočívá nebezpečí nejen pro demokracii, ale i riziko, že dojde k přerušení kontinuity celé naší civilizace. Proto je podpora programů etické výchovy jednou z našich významných priorit.

Onemocnění leukémií je doprovázeno psychickou zátěží, která ohrožuje psychickou rovnováhu nejen pacienta, ale i jeho rodinného společenství. Psychologická a duchovní podpora nemocného a jeho blízkých je stejně tak důležitá jako léčba samotná a – je-li správně vedena – může se stát stimulem růstu lidské zralosti u jejích příjemců. Naše podpůrné programy v této oblasti se zaměří právě tímto směrem.

2. Přehled činností

V roce 2005 pokračovala činnost nadačního fondu směřující do základních okruhů podpory: etická a mediální výchova, program péče o nemocné leukémií, pomoc partnerským organizacím. Především v oblasti podpory etické výchovy na základních a středních školách se nadační fond zaměřil na spolupráci s Etickým fórem ČR, které pořádá kurzy etické výchovy pro pedagogy. Nadále pokračovala spolupráce s Královéhradeckým a Pardubickým krajem, které i v loňském roce podpořily Projekt podpory etického vzdělávání. 31. března 2005 jsme vyhlásili programy podpory v těchto oblastech.

2.1. Programy

2.1.1. Program podpory Etické výchovy

Do již popáté vyhlášené soutěže určené základním a středním školám se tentokrát přihlásilo deset škol. Šest z nich bylo z východočeských krajů, kde v minulých letech spolupřádal nadační fond rozsáhlou vzdělávací a osvětovou kampaň. Podle umístění získaly úspěšné školy nadační příspěvek ve výši 20, 15 nebo 10 tisíc Kč. Školy z Pardubického a Hradeckého kraje mohly v rámci krajských projektů získat ještě zdvojnásobení finanční částky udělené fondem.

Hodnotící kritéria soutěže byla:

- procento žáků zapojených v rámci výuky EtV
- rozsah, organizace a kvalita výuky předmětu
- speciální vzdělání vyučujících tohoto předmětu
- provázanost EtV s ostatními předměty
- informovanost a spolupráce celého pedagogického sboru v rámci cílů výuky ETV
- preference škol, kde se vyučuje EtV podle metody R. R. Olivara

Ocenění získaly:

1. místo Cyrilometodějské gymnázium Prostějov, Komenského 17, Prostějov
Základní škola Sušice, Komenského 59, Sušice
2. místo ZŠ Náchod – Plhov, Příkopy 1186, Náchod
Letohradské soukromé gymnázium o.p.s., Václavské nám. 1, Letohrad
3. místo Církevní speciální základní škola Don Bosco, Dolákova 1, Praha 8 - Bohnice
Základní škola Mozaika, o.p.s., U Stadionu 1166, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

2.1.2. Soutěž o nejlepší školní časopis

Do soutěže o nejlepší školní časopis se přihlásilo jen 17 základních a středních škol. Porota hodnotila především kreativitu, etický obsah, pestrost ve výběru témat, ale i snahu jít pod povrch skutečnosti.

Ocenění získaly:

Kategorie základních škol:

1. místo Druhé patro
Základní škola a mateřská škola Frenštát pod Radhoštěm, Tyršova 913
2. místo Třesk
Masarykova základní škola Morašice, 569 51 Morašice u Litomyšle
3. místo Školák
ZŠ Cvikov, Sad 5. května 130/I., okr. Česká Lípa

Kategorie středních škol:

1. místo Krvinka
Střední zdravotnická škola v Trutnově, Procházkova 303, 541 01 Trutnov
2. místo MAGGY
Gymnázium Svitavy, Sokolovská 1638, 568 02 Svitavy
3. místo Magyk
Gymnázium J. Vrchlického, Národních mučedníků 347/IV., 339 01 Klatovy

Nízká účast v soutěži oproti letům předcházejícím a spolu s ní i pokles úrovně zaslaných časopisů byla pro Správní radu Nadačního fondu Josefa Luxe impulsem k diskusi o příčinách obou jevů. Nízká účast byla nepochybně částečně zaviněna tím, že NFJL v tomto roce neoslovil krajské úřady a spolehl se na informovanost škol z předcházejících ročníků a na to, že informace jsou na internetu běžně dostupné. Navíc poprvé využil Učitelství noviny, kde byla informace o programech Podpory etické výchovy na základních a středních školách a Soutěži o nejlepší školní časopis. Pokles úrovně a přiblížení školních časopisů ne-li přímo bulváru, tedy lehčímu čtení byl zřejmě ovlivněn celkovou úrovní časopisů dostupných na stáncích. Diskuse SR NFJL proto vyústila v záměr změnit podmínky soutěže a zaměřit se na obtížnější novinářské žánry, jež se nejen v profesionálních médiích, ale i ve školních časopisech vyskytují jen velmi zřídka. Pro rok 2006 se proto NFJL rozhodl vyhlásit Soutěž o nejlepší reportáž uveřejněnou ve školním časopise.

2.1.3. Program péče o nemocné leukémií a jejich blízké

Do tohoto programu se přihlásila Střední a odborná škola automobilní a Střední odborné učiliště automobilní Ústí nad Orlicí, které organizují osvětu a nábor žáků na bezplatné dárcovství krve a nábor žáků do Českého národního registru dárců kostní dřeně.

Každoročně je do tohoto registru v transfuzní stanici v Hradci Králové zařazováno až osmdesát žáků – což je kolem 10% studentů školy. V loňském roce byla jedna žákyně vybrána jako vhodná dárkyně kostní dřeně.

2.2. Některé další aktivity

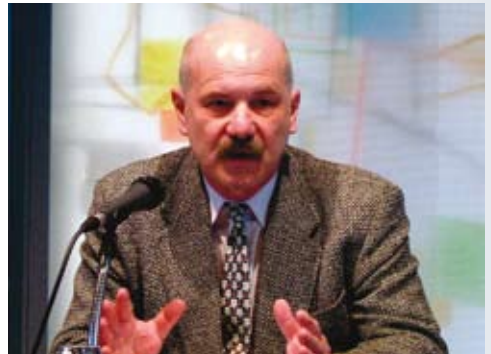
2.2.1. Cyklus Člověk a média Konference „Hodnotný“ program

Šestá konference cyklu Člověk a média se konala 23. 4. 2005. Jednou za půl roku se Centrum Mariapoli ve Vinoři stává svědkem odborných přednášek a diskusí těch, koho problematika médií zajímá. Nemusejí to být nutně pouze lidé pracující v médiích. Letos se ke spolupráci připojily dvě instituce: Vyšší odborná škola publicistiky v Praze a Konrad-Adenauer-Stiftung.

Claudius Rosenthal, vedoucí editor Staatsanzeiger-Verlag GmbH z Německa, zahájil obecnou vstupní přednáškou Člověk a média. Velice přehledně uvedl několik zásadních argumentů, proč člověk potřebuje média. Hovořil mimo jiné o tom, že pomocí médií lze bojovat o správný žebříček hodnot ve společnosti. Ukázal, že také média potřebují člověka: jako předmět zpravodajství (bez jednajících osob by média byla nudná), jako příjemce (pokud médium nemá čtenáře, posluchače nebo diváky, nemůže existovat ekonomicky a z funkčního hlediska je nadbytečné) a také jako výrobce a distri-

Claudius Rosenthal

Ivan Štern

butora. V poslední části se věnoval vzájemnému vztahu lidí a médií, který se podle něj mění na úkor člověka jako bytosti obdařené rozumem a důstojností, neboť se stává „nákladovou položkou“ (jak novinář, tak distributor, výrobce i příjemce). Upozornil také na závažný jev: jakmile jsou politika, hospodářství a kultura složitější, už se v médiích téměř nevyskytují lidé. Říká se: Brusel snížil kvóty, Vatikán oznamuje. Důsledkem je, že příjemce takové zprávy neví, na koho by se v případě protestu měl obrátit. Váha se posunuje směrem od člověka k médiím, kterým udává tón ekonomika. „Ač je vydělávání peněz důležité a spravedlivé, zvláštní postavení médií ve svobodné společnosti nevychází z potřeby vydělávat peníze,“ řekl a ukončil výzvu: „Kontrolujme svá témata a zpravodajství, zda splňují vedle nutných prodejních argumentů i vlastní funkci médií jako zprostředkovatele různých světových názorů.“ V bezprostřední diskusi vyvstala otázka rozdílu mezi veřejnoprávními a komerčními médií. Claudius Rosenthal přiznal, že na německém mediálním trhu nemá vliv, jestli je médium komerční nebo veřejnoprávní. Na obojí je vyvíjen tržní tlak.

Dalším přednášejícím byl Milan Kruml, mediální analytik, v současné době působí v televizi Nova. Podle něj existuje řada studií, které se zabývají vztahem mezi sledováním televizích pořadů a utvářením hodnotových měřítek zejména u dětí. Ale málo se média i mediální sociologie věnují vztahu mezi hodnotovými měřítky ve společnosti a tím, jak se chová například televize. Lidé, kteří v médiích rozhodují, přesto podvědomě berou v potaz, jaká je společnost, a podle toho formují programové schéma. V mediální sociologii existuje poměrně vyhraněná škola, která se kriticky zabývá vztahem mezi televizí a jejím vlivem na společnost, a tak vznikla mezi manažery či strategy v médiích a sociology propast. „Nedochází mezi nimi téměř k žádné velké spolupráci, což je televizím na škodu,“ uvedl M. Kruml a snažil se vysvětlit důvod: „Z programových věstníků různých zemí lze na první pohled zjistit, že velké televize se zaměřují na většinového diváka a vysílají v podstatě totéž. Někdo to nazývá televizní globalizace. Je to pravda pouze do určité míry. Velká část nabídky se sice shoduje, nicméně liší se v tom, kdy je ve vysílání nasazována a jak se s ní dál pracuje.“ Americký seriál už dnes není zárukou úspěchu. Americká společnost se po 11. září změnila i z hlediska vnímání televize. Atomizace diváků mezi množstvím kanálů - vstup placené kabelové televize výrazně změnil trh - vedla k tomu, že velké sítě zůstaly volné a musí daleko víc bojovat o diváka, který jim zbývá. Tento vývoj čeká i Evropu. Přesto potrvá objemný a výnosný obchod s univerzálními pořady typu Big Brother, který se úspěšně vysílá v oblastech z hlediska tradic, náboženství, ekonomické a politické situace velmi odlišných, jako je jižní Afrika, Spojené státy, Jižní Amerika, Evropa. „Nechci hodnotit kvalitu Big Brother, chci jen uvést příklad – ať se nám to líbí nebo ne – toho, co uspělo všude v hlavním vysílacím čase,“ řekl. „Představte si, že by české televize, komerční i veřejná, uváděly v osm hodin večer magazín o vědě. Není to otázka neochoty těchto televizí, ale komerční televize bude dělat to, co jí umožní vydělat peníze. Pořad, který by takto zařadila, by snížil sledovanost. Proč se na takové pořady dívají diváci ve Francii, Německu nebo Británii? Naše společnost stále ještě nedokáže úplně docenit vzdělávací hodnotu informací. Televize je ve většině případů chápána jako zábava.“

Jako další příklad uvedl zpravodajství. Jsou země, kde zpravodajská relace trvá hodinu. U nás je tendence neustále je zkracovat. Všechna média, ale i politická scéna se chovají ke zpravodajství

stejně. Zajímá nás pouze to, co se odehrává teď. Chybí část, která by se snažila o analýzu nebo by porovnávala vize. Česká politika je politika běžného, všedního dne, nemá téměř žádné vize nebo není schopna je občanům zprostředkovat.

Podobně seriály. Nasazování seriálů do vysílacího času se v různých prostředích mění. Tohle všechno ukazuje, že existují naprosto jednoznačné vztahy mezi stavem společnosti, mezi jejím hodnotovým žebříčkem a mezi tím, jak se chovají televize, ať už veřejné nebo komerční. Televize do značné míry odráží tradice, náboženství, ale i ekonomicko-politickou situaci. Je velká škoda, že nedochází k interakci mezi sociologickou scénou a scénou, která má přímý vliv na tvorbu televizních programů. Mohli bychom se dovědět mnohem víc o naší společnosti. Televize má velkou výpovědní hodnotu, je jen třeba hledat témata a pokusit se je analyzovat. Současné by možná televizní programy u nás nebyly v takovém stavu, v jakém jsou.

V diskusi zazněla otázka, jaká je zodpovědnost za nabídku, která může u diváka odstraňovat mantinely přirozených zábrán. Milan Kruml uvedl, že regulace daná zákonem určuje mantinely, v nichž se musí televize pohybovat. V některých zemích je zákonná regulace nízká, ale existuje množství nátlakových skupin, které druhý den po odvysílání něčeho, co považují za nevhodné, vyhlásí proti televizi bojkot. Část inzerentů pak zruší reklamu. Jistá zodpovědnost těch, kteří sestavují schéma, se předpokládá, protože televize nechce poškodit svou prestiž. Jako příklad zmínil M. Kruml pořad televize Nova Doremi, který byl přes vysokou sledovanost zrušen. Inzerenti s ním nechtěli spojit reklamu, protože jim pořad připadal pro jejich výrobky dehonestující.

O své zkušenosti z působení v České televizi pak hovořila Alena Müllerová. Také ona uvedla, že zažila mnoho diskusí o financování televize, ale málokdy se mluví o obsahu, o kvalitě, o hodnotách, a právě to pokládá za velmi důležité. V České televizi pracuje jako vedoucí útvaru dlouhodobé programové strategie a zabývá se hlavně přípravou na digitální vysílání z hlediska programu.

Pohled do sálu

Milan Kruml

Uvedla řadu praktických zkušeností z přípravy programu. Podle ní by televize, která je určená všem skupinám ve společnosti, měla pomáhat najít shodu v tom, co je dobré, co špatné. Velkou odpovědnost má tým, který připravuje programové schéma, jež je předvýběrem toho, na co by se měli diváci dívat. Základní výběr si dělají aktivně sami. Hodnotovými měřítky se v obecné rovině zabývá Kodex ČT. Otázkou je, jestli se daří ho naplňovat, zda pořady divákům pomáhají v hodnotové orientaci. V tom jsou na televizi veřejné služby často kladeny protikladné požadavky. Měla by být atraktivní a sledovaná, aby vůbec měla smysl, a zároveň hluboká, seriózní, zaměřená na menšiny.

Posledním přednášejícím byl Ivan Štern, šéfredaktor Českého rozhlasu 6. Ve svém příspěvku poměrně podrobně ukázal, jak se v Českém rozhlasu uvažuje při tvorbě programového schématu. „Musím si uvědomit, že jsem veřejnoprávní médium a že se ode mne očekává role, kterou mám v rámci mediální scény plnit. Musím vědět, co znamená produkt, který přináším na mediální trh.“ Připomněl, že veřejnoprávní médium má na prvním místě vytvořit prostor pro svobodné šíření informací a pro svobodnou výměnu názorů. Uvedl omezení, která mají soukromá média: diktát většiny a diktát obchodního světa. Toho by mělo být médium veřejné služby ušetřeno, ale existuje ještě jeden velmi podstatný vliv, a to je ovlivňování ze strany politické elity v důsledku toho, že systém veřejnoprávních médií je u nás vytvořen polovičatě. „Z vlastní zkušenosti musím říci,“ dodal, „že k přímému vlivu na nás nedochází. A pokud se něco takového stane, řešíme to většinou velmi rozumnou dohodou a vždycky se to vysvětlí.“ O skladbě programu řekl: „Našimi třemi základními stavebními kameny jsou zpravodajství, publicistika a dokumentární tvorba. Je třeba respektovat určitá hodnotová nebo hodnotící kritéria při tvorbě programu, hlavně ale při jeho naplňování, což není totéž.“ Na konkrétním příkladu ukázal, jak důležitá je při zavádění nových prvků vytrvalost: „Zaměřujeme se na problematiku etnických i národnostních menšin, na problematiku uprchlíků, migrantů. Na naší stanici existuje pořad Cizinci v Česku. Je moderován a zpracováván rozhlasovou novinářkou ze Sarajeva, která se naučila česky, ale mluví s akcentem, je naprosto zřetelné, že to není rodilá Češka, a je to dokonce záměr. Museli jsme naše posluchače na to rok zvykat. Čelili jsme ohromným atakům, co si to dovolujeme, aby moderátorka nemluvila dobrou češtinou. Odpovídal jsem: ano, to je záměr, abychom si zvykali, že postupně za Čechy budeme považovat i lidi, kteří se k nám přistěhovali, budou se náš jazyk učit, ale nikdy se ho nenaučí tak, abychom nepoznali, že se tady nenarodili.“ V diskusi Alena Müllerová upozornila na to, že se často mluví o tom, že v médiích „dáváme prostor“. „Zdá se mi, že nestačí samotná diskuse,“ řekla, „ale důležité je, aby měla nějaký výstup. Jsme velmi polarizovaní, lidé jsou proti sobě a zdá se, že se ani nechťejí dohodnout. Jde o to, aby se vůbec tvůrci programového schématu shodli, co tam má být a co tam být nemá. Často jsou kritéria, která pokládají za obecná, zcela subjektivní. Když skupina, která třeba rok pracuje na návrhu, ho konečně předloží, často je okamžitě negován a diskuse se dostane do patové situace, protože skončí ve chvíli, kdy na obou stranách zůstanou úplně vyhraněné názory.“

Je tedy stále aktuální učit se umění vést dialog, založený na schopnosti dát na okamžik stranou svůj názor, poslouchat pozorně partnera v dialogu, snažit se pochopit jeho východiska a mít ochotu obohatit o ně ta svá.

2.2.2. Cyklus Člověk a média Konference “Hodnotné” (i)noviny

Jak ovlivňují hodnotová měřítká obsah novin a internetu? Hledáním odpovědi na tuto otázku se zabývala 7. konference v rámci cyklu Člověk a média, která se konala 23. října v Centru Mariapoli v Praze-Vinoři. Navázala na jarní konferenci, která si kladla tutéž otázku ve vztahu k tvorbě programového schématu v televizi a rádiu.

Od letošního roku spolupracuje na tomto projektu také nadace Konrad-Adenauer-Stiftung. Na úvod konference ji krátce představil ředitel pražského zastoupení, Stefan Gehrold, a shrnul výzvy, které nám předkládá epocha médií, v níž žijeme: „Média mají v současné společnosti velký význam při zprostředkovávání informací. Jsou si však také vědoma z toho plynoucí odpovědnosti? Jsou si vědoma, že způsob, jakým informace podávají, a také již pouhým výběrem informací, které prezentují, mohou manipulovat názor společnosti?“ Podle jeho názoru si to média uvědomují, avšak ne v plném rozsahu. Proto považuje za důležitou diskusi o zprostředkovávání hodnot médií, k níž chtěla přispět i probíhající konference.

Pozvání na konferenci přijal Ante Gavranovič, novinář a publicista z Chorvatska, který se zabýval oblastí hospodářství. Dvakrát byl zvolen prezidentem Chorvatského novinářského svazu a nyní předsedá Svazu vydavatelů. Ve své vstupní přednášce „Člověk a rostoucí společenská odpovědnost v současné společnosti“ se věnoval roli člověka v soudobém procesu globalizace.

Pokud jsou lidé schopni spolu hovořit, mohou se navzájem nesmírně obohacovat a rozvíjet. Společenský dialog tak považuje za specifickou cestu k předkládané pravdě. Přednostně bychom se měli podle něj zabývat otázkou etiky univerzální solidarity a sociologické smysluplnosti života. Nová mediální strategie by měla vycházet z informované, bdělé a aktivní otevřenosti. Zájem o člověka nesmí zůstat stranou. A tady role médií často selhává. Zabývá se vysokou politikou, ale člověk zůstává v pozadí.

Stefan Gehrold

Andrew Gardner (vlevo) a Jakub Ditrich

Erik Tabery

Silvie Struhárová

V praxi jsou média v první řadě poslové míru nebo války mezi národy, rozhodují, která fakta budou zveřejněna a jak. Odtud pramení jejich centrální role. Musí se ale zamyslet i nad tím, aby zisk nezničil noviny. Rozhodují dnes vlastnické poměry a do jaké míry to mohou novináři ovlivnit, je otevřená otázka, na kterou nemáme univerzální odpověď.

Témata v médiích se převážně liší od toho, co považuje za rozhodující široká veřejnost. V první řadě je třeba myslet na sociální témata, na obyčejného člověka, který postupně z médií mizí. Společenská odpovědnost nemůže existovat bez opravdového zájmu médií o lidi.

V živé diskusi, která následovala, Ante Gavranovič mimo jiné zdůraznil, že je velice důležité, aby byly do společenského dialogu zahrnuty i nevládní organizace. Svou budoucnost podle něj nemůžeme svěřit jen politikům a ekonomům.

Na úvodní přednášku navázali svou zkušeností z praxe hosté. Z oblasti tištěných médií to byli Silvie Struhárová a Erik Tabery, z oblasti internetu Andrew Gardner a Jakub Ditrich.

Erik Tabery je zástupcem šéfredaktora týdeníku Respekt. Svůj příspěvek zahájil otázkou: „Proč zrovna já jsem v týdeníku Respekt a mám příležitost pravidelně psát své názory, když zde žije osm milionů dospělých lidí, kteří by tu práci mohli vykonávat úplně stejně?“

Chtěl tím naznačit, že novinář by měl mít velkou pokoru k příležitosti, kterou má, neustále o tom přemýšlet a své názory podávat formou analýzy, argumentů. Jeho názor by neměl být výjimečný tím, co si myslí, ale úhlem pohledu, který čtenáři nabídne.

V tištěných médiích z první republiky, v nichž má Tabery zálibu, každou chvíli někoho někde něco roztrhalo a fotografie na titulních stranách to dokumentují. Do jisté míry to možná byl horší bulvár, než je dnes. Seriózní časopis Přítomnost měl za první republiky tři tisíce prodaných kusů, byl neustále ztrátový a udržel se jen díky dotacím. V tom je Respekt částečně podobný. Ve světě je také řada názorových týdeníků dotována, i ve Spojených státech. A ještě v souvislosti s bulvarizací uvedl, že

podle něj neexistuje téma, kterému by se seriózní noviny neměly věnovat. Jde jen o to, jakým způsobem. Za nejdůležitější považuje ovlivňování médií ze strany čtenářů. Platí totéž, co u politiky. Média jsou taková, jací jsou čtenáři, jaká je společnost.

Důležitá hodnota pro novináře je respekt k jiným názorům, který mu dává obrovský prostor a nesmírně ho obohacuje. Novinář je jenom člověk se spoustou chyb a předsudků. Korigovat ho mohou čtenáři, kteří s ním komunikují. Na otázku, jaký je zájem o práci v Respektu, uvedl: „Když jsem studoval žurnalistiku, debatovali jsme o tom, co je hlavním lákadlem pro novináře při rozhodování, kam psát. Drtivá většina uvedla: být viděn. Ti rozhodně nechtějí jít do Respektu, kde šance být viděn je mnohem menší. Je to ale vykompenzováno velkou svobodou. Záleží, jakou hodnotu novinář zvolí. Vždycky si říkám, že jednou ty noviny, kde působím, mohou skončit, majitel také jednou nebude, šéfredaktor také ne, ale to, co se mnou bude vždycky – pateticky řečeno – je moje svědomí. Nemám důvod se podbízet a ztrácet to, co mě bude doprovázet dlouho.“

Andrew Gardner je redaktor časopisu Transitions Online (www.tol.cz). Píše články o dění v nebalkánských státech, hlavně o bývalém Sovětském svazu, střední a východní Evropě. Vystudoval ruštinu (a češtinu) a později mezinárodní vztahy.

„Každý den se pozastavujeme nad fungováním vlád, kritizujeme je a málokdy přemýšlíme o tom, jakým způsobem píšeme a proč píšeme právě tak,“ zahájil svůj příspěvek.

Gardner se domnívá, že by to měla být hodnotová měřítka redaktorů, pokud přicházejí s pokorou, pocitem odpovědnosti a touhou vést veřejnou diskusi. Měli by zkusit přesvědčit čtenáře o kvalitě svých hodnot. V prostředí kulturních a technologických změn je však zapotřebí čas a odvaha, aby se hodnotová měřítka nezměnila k horšímu.

A jak ovlivňuje hodnotová měřítka redaktorů snaha uchovat si čtenáře a získat nové, lze pozorovat na dvou jevech: mění se obsah podle představ současného trhu a ztráta odvahy a osobitosti novin (například The Times).

Gardner doporučuje pozitivní přístup vůči novým médiím. Díky internetu je větší rozmanitost publikací. Tištěné a internetové publikace mohou žít vedle sebe a navzájem se podporovat a doplňovat.

Jedna z největších devíz publikace je autorita. Známe hodnotu svých novin, proto se k nim vracíme. Nejdůležitější tedy je, aby redaktori věděli.

2.2.3. Seminář na Velehradě

Ve dnech 11. – 13. listopadu 2005 se hnutí Křesťan a práce podílelo na uspořádání semináře na Velehradě s mezinárodní účastí na téma: „Rostoucí propast mezi bídou a bohatstvím – hrozba pro zaměstnance a sociální dialog v Evropě. Je možno najít spravedlivé řešení?“

Na semináři se sjelo 174 účastníků ze sedmi zemí (ČR, Slovensko, Rakousko, Německo, Itálie, Belgie a Anglie).

Pozvání přijala také předsedkyně Nadačního fondu Josefa Luxe, Věra Luxová. Vystoupila s příspěvkem Kultura dávání – Postavme se s odvahou lidskému egoismu, ať má jakoukoliv formu. Hovořila

o kultuře dávání inspirované evangeliem a o působení manžela Josefa Luxe ve vrcholné politice. Představila také nadační fond navazující na myšlenky, které se snažil Josef Lux během svého působení ve veřejném životě uplatňovat.

Seminář se setkal s nečekaným zájmem a byl účastníky velmi pozitivně hodnocen. Přinesl řadu nových převážně neznámých informací a náměty, jak čelit růstu majetkových rozdílů ve světě i u nás.

2.2.4. Hudební podvečer Hemže 2005

V neděli 16. října 2005 se konal již tradiční Hudební podvečer v kostele Nanebevzetí Panny Marie na Hemžích u Chocně. Zazněla díla Johana Christiana Bacha, Franze Danziho, Henriho Tomase a Ference Farkase v podání dívčího Dechového kvintetu pražské konzervatoře, vtipně nazvaného 5 tet, ve složení: flétna – Marie Cvejnová, hoboj – Marta Bílá, klarinet – Kamila Hokynková, fagot – Lucie Libichová a lesní roh – Hana Bulíčková. Koncertu se vedle dalších hostů zúčastnili místopředseda vlády a ministr zahraničí Cyril Svoboda a 1. náměstek hejtmana Pardubického kraje Roman Líněk.

Po koncertu následovalo přátelské setkání v místní hospůdce, které patří k této tradici. Výtěžek koncertu činil 16 744Kč.

Cyril Svoboda

Dechový kvintet pražské konzervatoře

3. Přehled o nadačních darech

3.1. Finanční nadační dary

<i>dárce</i>	<i>částka v Kč</i>
Celá Zdenka	1 000Kč
Boothová Marie	1 000Kč
ABQ AGENCY s.r.o. Praha	100 000Kč
Město Choceň	5 000Kč
Lapiš Miroslav	500Kč
Klevar Jan	500Kč
Obecní úřad Baška	2 000Kč
KDU-ČSL Baška	16 841Kč
Mirka a Jan Soukupovi	2 000Kč
Škoda Auto a.s. Mladá Boleslav	50 000Kč
Talíř Vojtěch	1 000Kč
Petrof Jan	1 000Kč
Kalousek Miroslav	20 000Kč
Brydl Miroslav	1 000Kč
Schwarzenberg Karel	10 000Kč
Marie a Josef Kachníkovi	10 000Kč
Bartoš František	2 000Kč
Bakala Zdeněk	80 000Kč
Dvořáková Helena	1 000Kč
JEMA-Svitavy a.s.	100 000Kč
Novák Ladislav	10 000Kč

SKANSKA DS a.s. Brno	100 000Kč
Marek Petr	1 000Kč
Cepák Josef	1 100Kč
Línková Šárka	5 000Kč
Línek Roman	5 000Kč
M-SILNICE a.s. Pardubice	100 000Kč

3.2. Nefinanční dary

Daniela Kopecká Dako, Ústí nad orlicí	bezplatné poskytnutí ekonomických služeb
Vlastimil Bartoš Grantis s.r.o., Ústí nad Orlicí	tisk za režijní náklady
ACTIVE 24. s.r.o. Praha	sponzorování virtuálního serveru internetové prezentace
Miroslav Šimáček ml.	aktualizace internetových stránek
Pekařství Lifka	pekařské výrobky-občerstvení Hemže

Naše poděkování patří drobnějším dárcům i těm, kteří přispěli mnohdy nemalou částkou v rámci benefičních akcí. Děkujeme veřejným představitelům a všem, kdo nás podpořili svou účastí při kulturně společenských akcích. Děkujeme také – nám někdy i neznámým – obětavým pomocníkům a dárcům.

4. Přehled o poskytnutých příspěvcích

<i>subjekt</i>	<i>výše nadačního příspěvku</i>
Cyrilometodějské gymnázium Prostějov	20 000Kč
Letohradské soukromé gymnázium	15 000Kč
ZŠ Sušice	20 000Kč
Církevní speciální škola Don Bosco Praha	10 000Kč
ZŠ Mozaika Rychnov nad Kněžnou	10 000Kč
ZŠ Náchod	15 000Kč
Křižovatka Příchovice	50 000Kč
Občanské sdružení ACET ČR	10 000Kč
ZŠ a MŠ Frenštát pod Radhoštěm	20 000Kč
Gymnázium Svitavy	15 000Kč
Gymnázium Klatovy	10 000Kč
ZŠ a MŠ Cvikov	10 000Kč
ZŠ Masarykova Morašice	15 000Kč
Střední zdravotnická škola Trutnov	20 000Kč
SOU a SOŠ automobilní Ústí nad Orlicí	20 000Kč

Z obdržených zpráv o využití nadačních příspěvků vyplývá, že podpořené subjekty použily poskytnuté prostředky ve shodě s našimi i svými cíli.

5. Účetní závěrka – výsledky

a) Majetek fondu k 31.12.2005 v tis. Kč	669
z toho: hmotný majetek:	82
finanční majetek:	587
b) Výsledky hospodaření za rok 2005 v tis. Kč	

NÁKLADY	
cestovné	6
tisk (výroční zpráva, pozvánky, vstupenky)	26
dary – nadační příspěvky	260
náklady na zajištění akcí – hudba, občerstvení	8
ostatní finanční a provozní náklady	3
NÁKLADY CELKEM	303

VÝNOSY	
příjmy z koncertu	17
příjmy z prodeje obrazů	0
ostatní mimořádné příjmy	627
VÝNOSY CELKEM	644

VÝSLEDEK	
	341

5.1. Zhodnocení základních údajů účetní závěrky

V roce 2005 nadační fond díky zápornému výsledku v roce 2004 omezil nadační příspěvky na fondem vyhlášené programy a na podporu partnerských organizací. Tyto příspěvky činily 260 000Kč. Po dvou letech, kdy nadační fond více financí rozdával, než obdržel, a měl tak záporný výsledek, se zaměřil na získávání kontaktů a oslovení větších dárců. Z účetní závěrky vyplývá, že finanční příjmy–dary–dosáhly hodnoty 644 000Kč. Je to výsledek velmi potěšující a dává nám naději, že v budoucnu může nadační fond naplňovat své cíle.

5.2. Zhodnocení pravidla pro omezení nákladů na správu

Procento nákladů na správu fondu v relaci k poskytnutým nadačním příspěvkům, stanovené na 35%, nebylo překročeno. Skutečné čerpání činilo 43 tis. Kč, tj. 16,5%. Výdaje na vlastní správu fondu jsou díky bezplatné práci všech členů správní rady zanedbatelné.

6. Výňatek ze zprávy revizora

Na základě kontroly předložených dokladů a přezkoumání účetní závěrky za rok 2005 konstatují, že nadační fond aktivně naplňoval svůj účel a vyvíjel v roce 2005 svou činnost zcela v souladu se zákonem, nadační listinou, statutem nadačního fondu a ostatními právními předpisy.

7. Záměry Nadačního fondu Josefa Luxe pro rok 2006

V souladu se záměry Nadačního fondu Josefa Luxe pro činnost v roce 2005 jsme se snažili vyvážit ji ve prospěch získávání potenciálních sponzorů a dárců. Upustili jsme například od slavnostního vyhlásování výsledků našich projektů. Z porovnání dosažených výnosů fondu z posledních dvou let vyplývá, že naše orientace byla správná – výnosy se zdvojnásobily a škála dárců mírně rozšířila. V pátém roce existence fondu bychom rádi i nadále tento trend sledovali, nicméně dosažené výsledky nám umožňují rozsah naší podpory rozšířit.

V tomto roce také končí funkční období stávající správní rady fondu, proto předpokládáme personální změny.

Jádro naší činnosti i nadále spočívá na třech programech podpory a chceme i nadále rozvíjet spolupráci s našimi partnerskými organizacemi. Společnost, která nás obklopuje, stále více vnímá absenci základních hodnotových návyků občanů, což nás motivuje k zdokonalování a zintenzivnění naší dosavadní činnosti, ale jsme připraveni reagovat i na nové podněty, jak nám to umožní získané prostředky snad i vašim prostřednictvím.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Hemžích u Chocně

Tisk Grantis, Ústí nad Orlicí